

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Πρόσβαση στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

- Με βάση το διήγημα «Το μοιρολόι της φώκιας» και το απόσπασμα από τη «Φόνισσα» του Παπαδιαμάντη να συγκρίνετε τις ηρωίδες Λούκαινα και Φραγκογιαννού και να εκθέσετε τις διαπιστώσεις σας για την κοινωνική θέση της γυναίκας στην εποχή του διηγηματογράφου.

Φόνισσα

- Η Φόνισσα είναι νουβέλα του συγγραφέα Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη.
- Πρόκειται για το δεύτερο συγγραφικό έργο του και θεωρείται ένα από τα κορυφαία της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Είναι γραμμένο στην καθαρεύουσα και αποτελείται συνολικά από 17 κεφάλαια. Δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό «Παναθήναια» σε συνέχειες από τον Ιανουάριο ως τον Ιούνιο του 1903.
- Η πλοκή του έργου εκτυλίσσεται στην ιδιαίτερη πατρίδα του συγγραφέα, τη Σκιάθο. Το έργο, όμως, δεν αποτελεί μόνο ένα απλό μυθιστόρημα για τη ψυχαγωγία του αναγνώστη, αλλά θίγει θεσμούς της τότε εποχής και παρουσιάζει μία δολοφόνο ως πρωταγωνίστρια της υπόθεσης, για αυτό το λόγο κατείχε τον υπότιτλο «κοινωνικόν μυθιστόρημα».

- Η Χαδούλα, η λεγομένη Φράγκισσα, ή άλλως Φραγκογιαννού, ήτο γυνή σχεδόν εξηκοντούτις, καλοκαμωμένη, με αδρούς χαρακτήρας, με ήθος ανδρικών, και με δύο μικράς άκρας μύστακος άνω των χειλέων της. Εις τους λογισμούς της, συγκεφαλαιούσα όλην την ζωήν της, έβλεπεν ότι ποτέ δεν είχε κάμει άλλο τίποτε ειμή να υπηρετή τους άλλους. Όταν ήτο παιδίσκη, υπηρετεί τους γονείς της. Όταν υπανδρεύθη, έγινε σκλάβα του συζύγου της – και όμως, ως εκ του χαρακτήρος της και της αδυναμίας εκείνου, ήτο συγχρόνως και κηδεμών αυτού• όταν απέκτησε τέκνα, έγινε δούλα των τέκνων της• όταν τα τέκνα της απέκτησαν τέκνα, έγινε πάλιν δουλεύτρια των εγγόνων της.

Αξιοσημείωτα στοιχεία

- Είναι μία ταλαιπωρημένη ηλικιωμένη χήρα σχεδόν εξήντα χρονών.
- Έζησε μια βασανισμένη ζωή ως παιδί , ως σύζυγος , ως μητέρα και ως γιαγιά.
- Έζησε μέσα στη φτώχεια και υπηρετώντας χωρίς αντιρρήσεις τους ανθρώπους γύρω της.

Η αντίληψή της για τα κορίτσια

- Της προκαλούν περιφρόνηση και απέχθεια.
- Φέρνουν μόνο προβλήματα στους γονείς τους.
- Η ζωή δεν τους επιφυλάσσει τίποτε το ευχάριστο.
- Θεωρεί πως είναι αναμενόμενο οι άνθρωποι να θέλουν να πνίγουν τα κορίτσια μόλις γεννιούνται.
- Διακατέχεται από έντονο μισογυνισμό.

Χαρακτηρισμός Φόνισσας

- σκληρή, χωρίς ευαισθησίες και συναισθηματισμούς
 - αντιδραστικός χαρακτήρας
 - ιδιαίτερα έξυπνη, ικανή, δυναμική, επιτήδεια
 - επιθετική, βίαιη, κυνική
 - απάνθρωπη, ακραία, προκλητική
- Αλλά και...
- εξαιρετικά πληγωμένη

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ- Η Θέση της γυναίκας

- Είναι κοινωνικά υποβιβασμένη, περιθωριοποιημένη και εξαθλιωμένη.
- Προορίζεται για την φροντίδα της οικογένειας και του σπιτιού.
- Η γέννηση ενός κοριτσιού σε μια οικογένεια, ήταν κακοτυχία.
- Στόχος των γονιών ήταν να “ ξεφορτωθούν” την κόρη αποκαθιστώντας την, παντρεύοντας την.
- Ο θάνατος ενός κοριτσιού θεωρούνταν ευλογία και απάλλασε την οικογένεια από πολλά βάσανα και έξοδα.
- Είναι υποδουλωμένη στις στερεότυπες πατριαρχικές και ανδροκρατικές αντιλήψεις.

Η γριά Λούκαινα

- Η γριά Λούκαινα (lugeo = πενθώ) είναι ο βασικός χαρακτήρας του διηγήματος. Η μοίρα στάθηκε σκληρή μαζί της. Είναι μια φτωχή, ηλικιωμένη γυναίκα που έχει ήδη χάσει πέντε από τα παιδιά της, αλλά και τον άντρα της. Όμως, κάνει υπομονή και γίνεται ακόμη πιο δυνατή από τις συμφορές, χωρίς τη στήριξη κάποιας αντρικής παρουσίας. Τώρα πια ζει κοντά στη μοναδική κόρη που της απέμεινε και κάνει δουλειές γι' αυτή, ώστε να της είναι χρήσιμη και να μην την επιβαρύνει με την παρουσία της. Η γριά Λούκαινα έχει ακόμη δύο παιδιά, δύο αγόρια, τα οποία όμως έχουν ξενιτευτεί, οπότε η θλίψη για τα παιδιά της που πέθαναν, καθώς και γι' αυτά που έχουν φύγει, ακολουθεί διαρκώς τη γερόντισσα και την ωθεί στο συνοδεύει τις εργασίες της μ' ένα πένθιμο μοιρολόγι. Η ζωή της μοιάζει στιγματισμένη από τα πένθη και τους καημούς.

Το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο- Η γριά Λούκαινα

- Μειονεκτική θέση
- Πάλη ενάντια στις αντιξοότητες
- Όχι θύμα των κοινωνικοπολιτικών στερεοτύπων της εποχής
- Αγωνίστρια, δυναμική

Λούκαινας με Φραγκογιαννού

- Είναι θύματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού από μικρή ηλικία.
- Υπηρετούν τους άλλους.
- Δεν έχουν ελεύθερο χρόνο ούτε κοινωνικά δικαιώματα.
- Η ζωή τους είναι ταυτισμένη με την εργασία στο σπίτι, στα χωράφια και στην ανατροφή παιδιών και εγγονών.
- Δεν τους επιτρέπεται να έχουν απόψεις ούτε προσωπικότητα.
- Είναι δέσμιες των κοινωνικών τους δεδομένων, φωτρωμένες με υποχρεώσεις.
- Η μοίρα τις οδηγεί σε θανάτους.
- Είναι και οι δυο θύματα των άθλιων κοινωνικών, οικονομικών και οικογενειακών συνθηκών μέσα στις οποίες έζησαν.

Η σημερινή θέση της γυναίκας στην κοινωνία

- αποδέσμευση της γυναίκας από τον αποκλειστικό ρόλο της μητέρας/νοικοκυράς που την κρατούσε περιορισμένη στο σπίτι
- ενεργή ένταξη των γυναικών στον επαγγελματικό στίβο, ακόμη και σε επαγγέλματα που μέχρι πρότινος θεωρούνταν ανδροκρατούμενα
- ισότιμη αντιμετώπιση των γυναικών στον επαγγελματικό χώρο
- συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική και η εκλογή τους σε πολύ σημαντικές θέσεις
- εξαιρετικές ακαδημαϊκές επιδόσεις των γυναικών που τους επιτρέπουν να αναδειχθούν και στους τομείς της επιστήμης
- επιτυχημένη παρουσία των γυναικών στο χώρο της τέχνης αλλά και του αθλητισμού

Όμως...

- συνεχιζόμενη τάση των αντρών να θεωρούν ως δεδομένη την υποχρέωση της γυναίκας να καλύπτει παράλληλα με τα επαγγελματικά της καθήκοντα και τις οικιακές εργασίες, αλλά και την ανατροφή των παιδιών
- αυστηρός κοινωνικός έλεγχος απέναντι στη γυναίκα ως προς τη συμπεριφορά και το ντύσιμό της
- λυπηρά γεγονότα ενδοοικογενειακής βίας είτε σωματικής είτε ψυχολογικής, τα οποία δυστυχώς η γυναίκα υπομένει ως ασθενέστερη
- διακρίσεις στον ιδιωτικό επαγγελματικό χώρο
- βαριά επαγγέλματα απρόσιτα για τις γυναίκες, οι οποίες θεωρούνται μη ικανές για την εκπλήρωσή τους
- υποτιμητικός σχολιασμός των γυναικών επαγγελματιών

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Αρετή Πανούτσου
Νέστορας Παγώνης
Εμμανουέλα Παγώνη